

Felsőzsolca

A 7300 lakosú város Borsod-Abaúj-Zemplén megye középső részén, a Sajó folyó bal partján fekszik. A település a megye egyik legfontosabb közlekedési csomópontjában, az M30-as autópálya, a 3-as és 37-es számú főutak találkozásánál, a megyeszékhelytől mindössze egy kilométerre keletre fekszik. Vasútállomása a Miskolc–Nyíregyháza, illetve a Felsőzsolca–Hidasnémeti vonal mentén található.

Ez a kitűnő fekvésű, három folyó – a Sajó, a Bódva és a Hernád – völgyének egybenyílásánál, az Alföld és az Északi-középhegység határán elterülő vidék, mint a Várdombon előkerült leletek is bizonyítják, már az újkőkor óta otthont ad az emberi közösségeknek. Első írásos említése 1281-ből származik. A XIV. században a megye egyik jelentős, virágzó települése volt. Fejlődését az 1544-es török pusztítás törte meg. 1564-ben került a Rákóczi-család tulajdonába, később a Dörtyek és a Szirmayak birtokolták. Az 1848–49-es szabadságharc idején súlyos harcok folytak a környékén. A XIX. század második felének gazdasági fellendülése, az iparosodó, közeli nagyváros, Miskolc, kedvező körülményeket teremtett fejlődésének. Néhány évtized alatt lakosainak száma a többszörösére növekedett, felépültek új templomai, intézményei, egyre többen az iparban és a kereskedelemben találtak megélhetést.

A folyamat 1945 után is folytatódott. A megyeszékhelyen munkahelyet keresők közül sokan itt találtak új otthonra. A Sajó mint természetes határ segítette elkerülni Felsőzsolca beolvadását Miskolcba, megőrizve ezzel önállóságát.

A város fejlődésének záloga a mindenkori nyitottsága volt, mellyel befogadta a közeli és távolabbi településekről ideköltöző családokat, akik rövid idő alatt beilleszkedtek.

A település 1997. július 1-jén városi rangot kapott, ezzel együtt sikerült a település értékeinek megőrzése mellett a kisvárosi jelleget tükröző, a kellemes lakókörnyezetet és a harmonikus polgári életmód biztosítását szolgáló fejlesztéseket folytatni.

A városban élőkre mindig is jellemző volt az összefogás, az önazonosság keresése. Ennek egyik legkézenfekvőbb jele a településen működő civil szervezetek sokasága, ténykedésük a sporton keresztül a kulturális értékek megtartásán túl az értékek őrzésére és közvetítésére is kiterjed.

2002-ben egy maroknyi, de annál lelkesebb bolgár nemzetiségű lakos gondolta úgy, hogy önkormányzati keretek között kívánja a továbbiakban megerősíteni és továbbvinni a bolgár hagyományos kulturális értékeket, összefogni a településen élő bolgárokat.

A bolgár emlékmű

Ennek egyik legjelentősebb állomása volt 2005 októberében az országban elsőként Felsőzsolcán felállított zsűrizett emlékmű, mely az öntözéses zöldségtermesztést meghonosító bolgárkertészek előtti tiszteletre, a magyar és a bolgár nép közös őstörténeti gyökereire utal. Az ünnep jelentősége túlmutat a település határain, hiszen országos szintű rendezvény lett a bolgárság körében. A rendezvény az országos önkormányzat kulturális tervében is szerepel, illetve ezen a Magyarországon élő bolgárok és bolgár szervezetek nagy száma képviselteti magát. Ugyanakkor más nemzetiségek, felsőzsolcaiak, civil szervezetek, de a megyében élők is képviseltetik magukat. A megemlékezésen részt vesz a bulgáriai Draganovo község delegációja és polgármestere, akivel 2008-ban írt alá városunk polgármestere testvérvárosi megállapodást.

A bolgár kisebbségi önkormányzat számára fontos a nyitottság, hogy nemzeti és kulturális kincseit bárki megismerhesse, merítsen és építsen belőle. Fontos a bolgárok és magyarok közötti kapcsolatok kialakítása, kulturális „hidak” építése és folyamatos fenntartása. Az eddigi nyolc év alatt sikerült olyan bolgár közösséget létrehozni Felsőzsolcán, melyet nemcsak lakóhelyükön, illetve a megyében, de az országban is ismernek és elismernek.

Jeles ünnepeik: Bulgária felszabadulási ünnepe, a szláv írásbeliség napja, a bolgár kultúra napja és a „Dömötör-nap” – (Dimitar den), a bolgárkertészek napja – kiemelt események, hiszen minden esetben nagy érdeklődés kíséri a rendezvényeket.

Kiváló művészek teszik színessé és emlékezetessé programjaikat: például a Jantra néptáncegyüttes, Roszica néptáncegyüttes, Pravo zenekar, Söndörgő együttes, Nikola Parov, Herczku Ágnes énekes.

Munkánk elismerését jelzi a Felsőzsolca város képviselő-testületével kialakított rendkívül jó kapcsolat is. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint hogy a számukra oly fontos szobornak a város legnevezetesebb épülete – a Bárczay-kastély – előkertje adott helyet, azon család volt lakóhelyén, amely támogatta, segítette a bolgár közösség létrejöttét a településen.

A közel tíz év alatt az egyik legfiatalabb és legkisebb nemzetiség a város kulturális életében is kiemelkedő szerepet töltött be. Szervezésében számos rendezvényen, kiállításon, koncerten vehetett részt bolgár és magyar közönség.

Felsőzsolca Város Bolgár Kisebbségi Önkormányzata felismerte, hogy ez a kulturális közvetítés nem öncélú, a közösség érdekeit szolgáló, azt szem előtt tartó, az őstől kapott értékeket közvetíteni és ápolni tudó közösségé kell válniuk. Összetartó

és egymást segítő a bolgár nemzetiség, mely itt, az új hazában, Magyarországon otthonra lelt, a közösség szerves részévé vált. Önkormányzatisága hozzásegítette ahhoz, hogy önazonosságát nem feledve ápolja hagyományait, megőrizze értékeit, bemutassa történelmét.

Vaszil Levszki szavaival: „Ha Bulgáriáról van szó, az idő bennünk van, mi meg az időben, ő alakít bennünket és mi őt.”

A Bárczay-kastély

Jávorszki Klára